

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.090/2013/4.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság dr. Velekei Ildikó ügyvéd által képviselt felperesnek dr. V. Nagy Alíz ügyvéd által képviselt alperes ellen békéltető testületi ajánlás hatályon kívül helyezése iránt a Szombathelyi Törvényszéken 20.G.40.034/2012. számon indult és a Győri Ítéltábla Gf.II.20.299/2012/5. számú jogerős ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 21.175 (huszonegyezerszázhetvenöt) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A perbeli forgalmi rendszámú Fiat Ritmo típusú gépjárművet használó személy 2011. július 22-én jogosulatlanul vette igénybe Sz.B.D. térnél a parkoló helyet. A felperes a jogosulatlan használat miatt 12.675 Ft pótdíjfizetési kötelezettség teljesítésére hívta fel, G.T.-t arra való hivatkozással, hogy a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalánál kezdeményezett adatlekérés szerint a parkolás időpontjában a gépjármű az ő tulajdonában volt. G.T. ezt az összeget a felperesnek megfizette. Tájékoztatatta azonban őt arról, hogy a gépjárművet már 2011. május 20-án eladta és a tulajdonváltás tényét az okmányirodának bejelentette. 2011. október 11-én G.T. kérelmet nyújtott be a felperesnél a tulajdonos változás tényét igazoló hatósági bizonyítvány csatolásával az általa befizetett pótdíj visszautalása iránt. A felperes e kérelemnek nem tett eleget, ezért 2011. november 8-án G.T. kérelmet terjesztett elő az alperesnél a fogyasztói jogvita rendezésére irányuló eljárás lefolytatására.

Az alperes a 2011. december 16-án kelt BT/152/2011. számú ajánlásában felhívta a felperest, hogy az ajánlás kézhezvételétől számított 15 napon belül fizessen vissza a fogyasztónak 12.675 Ft-ot. Indokolásában azt állapította meg, hogy a fogyasztó 2011. május 20-án átruházta a hivatkozott gépjármű tulajdonjogát és bejelentési kötelezettségének jóval a vitatott parkolást megelőzően, már 2011 májusában eleget tett. Ezt erősítette meg a fogyasztó részéről csatolt, 2011. szeptember 21-én kiállított hatósági bizonyítvány is. Mivel ezt cáfoló más bizonyíték nem állt rendelkezésre, ezért a fogyasztó kérelme alapos volt.

A felperes keresetében az alperes ezen ajánlásának hatályon kívül helyezését kérte. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az alperesnek nem volt hatásköre az eljárás lefolytatására, tévesen értelmezte és alkalmazta a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) 18. §-át. Másodlagosan az ajánlás tartalmi jogszabálysértésére hivatkozott. Utalt arra, hogy a felperesnek kizárólag a közlekedési nyilvántartásról szóló törvény alapján van lehetősége adatokat beszerezni az ellenőrzött gépjárműről. Azokat azonban csak korlátozott körben, és egyetlen forrásból az országos nyilvántartásból van módja megismerni. A vonatkozó bírósági gyakorlattal ellentétesnek tartotta azt az alperesi ajánlásból kitűnő álláspontot, mely szerint az adásvételi szerződés, a tulajdonosváltás gépjármű-nyilvántartásba történő átvezetése nélkül is megalapozza a vevő parkolási pótdíjért való felelősségét.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, a parkolási jogviszony keretében fogyasztói szerződés jön létre, az abból keletkező viták tekintetében az Fgytv. 18. §-a alapján hatáskörrel rendelkezik. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a fogyasztót a tulajdonában volt gépjármű vevőjének esetleges felróható magatartása, azaz az általa tett átírás iránti intézkedések elmulasztása miatt joghátrány nem érheti.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Megítélése szerint a panaszos G.T. az Fgytv. 1. § /1/ bekezdés (helyesen: 2. § a) pontja) szerint fogyasztónak, míg a felperes a b) pont szerinti vállalkozásnak minősül a perbeli parkolási jogviszonyban. Így a közöttük kialakult fogyasztói jogvita elintézése az Fgytv. 18. § /1/ bekezdése alapján az alperes hatáskörébe tartozik.

Az elsőfokú bíróság az ajánlást érdemben is megalapozottnak találta: a fogyasztó ugyanis adásvételi szerződéssel, valamint hatósági bizonyítvánnyal igazolta, hogy a vitával érintett gépjárműnek 2011. május 20-ig volt a tulajdonosa. Az alperes ajánlását ezért a keresetlevélben hivatkozottak alapján a bíróság nem találta jogszabálysértőnek.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira

tekintettel arra hivatkozott: a parkolási díj és a pótdíj beszedése szolgáltatás nyújtásának minősül, a helyi önkormányzat tulajdonában lévő közterület parkolás céljára történő igénybevételének ellenszolgáltatásaként. A perbeli esetben az Fgytv. 2. § a), b), g) és 1) pontjai szerint önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységi körén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy vállalkozás részéről nyújtott szolgáltatást, azaz ellenszolgáltatás fejében végzett tevékenységet vett igénybe. A felperes, üzletszerű gazdasági tevékenységét a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 3. § /1/ bekezdése alapján, tulajdonosa, az önkormányzat bevételeinek gyarapítása érdekében végzi. Ezért az Fgytv. 2. § b) pontja szerinti vállalkozásnak minősül, míg a fogyasztó által az alperes elé vitt jogvita a parkolási szerződés teljesítésével (díjfizetéssel) kapcsolatos, így az Fgytv. 18. § /1/ bekezdése szerinti fogyasztói jogvitának minősül, melyre az alperes hatásköre kiterjed.

A másodfokú bíróság utalt arra is, hogy a parkolással szerződéses jogviszony keletkezik. A parkolási díj mint szerződéses ellenszolgáltatás megfizetésére a szerződő fél, vagyis a parkolási szolgáltatást ténylegesen igénybe vevő személy köteles, és később is ő tartozik felelősséggel a meg nem fizetett parkolási díj, pótdíj megfizetéséért. Mivel az üzembentartói minőség magában foglalja a gépjármű tényleges használatát is, ezért vélelem szól a mellett, hogy a gépjárművet parkoláskor az üzemben tartó használta. Ez a vélelem azonban megdönthető. A korábbi üzembentartó bizonyíthatja, hogy a gépjárműnek a parkolási szolgáltatás igénybevételekor már nem ő volt a tulajdonosa, üzembentartója. A perbeli esetben a fogyasztó a közúti közlekedés nyilvántartásával szemben a bemutatott adásvételi szerződéssel és hatósági bizonyítvánnyal e tényt kétséget kizáróan bizonyította is.

A felülvizsgálati kérelmében a felperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetének megfelelően az alperes ajánlásának hatályon kívül helyezését kérte. Egyúttal a parkolási díjak és pótdíjak megfizetéséért való felelősség kérdésében az egységes jogalkalmazás érdekében a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 24. § /1/ bekezdés c.) pontja és 32. § /1/ bekezdés a.) pontja alapján jogegységi eljárás kezdeményezését indítványozta. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság jogszabálysértő módon minősítette a parkolási jogviszonyt az Fgytv. hatálya alá tartozó fogyasztói jogviszonynak. Állította, csak a Sz-en jogosulatlanul parkoló gépjárművek ellenőrzésére, díjbeszedésre jogosult és köteles. Ezek a díjak azonban nem az ő, hanem Sz.M.J.V. Önkormányzatának bevételeit képezik. A 21/2012. /V.10./ számú helyi önkormányzati rendelet mellékletét képező Általános Szerződési Feltételek szerint a parkolási jogviszony a gépjármű tulajdonosa és az önkormányzat között jön létre a parkolás megkezdésekor. Erre tekintettel nem állapítható meg, hogy a

felperes az Fgytv. fogalmi rendszere szerinti bevételt képező tevékenységet folytat, szolgáltatást nyújt a parkolási díjak és pótdíjak beszedése tekintetében.

A felperes utalt arra, hogy az ellenőrzött gépjárművek tulajdonosának adatait csak a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló törvény szerint van lehetősége megszerezni. Ez az adatbeszerzés korlátozott és egyetlen forrása az országos nyilvántartás. A perbeli ügyben a panaszos által bemutatott hatósági bizonyítvány - amelyet a helyi okmányiroda állított ki - olyan tulajdonosi adatot tartalmazott, amely nem egyezik az országos nyilvántartás adataival, azt az eljáró bíróságok mégis bizonyítékként értékelték.

A felperes végül utalt arra is, hogy a bíróságok gyakorlata eltérő a parkolási perekben a gépjárművet használó személyre vonatkozóan előterjesztett bizonyítékok megítélése tekintetében. Ezért jogegységi határozat meghozatalát kérte annak eldöntése érdekében, hogy mivel lehet bizonyítani az üzemeltetői minőséget.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül állapították meg az Fgytv. hatályát a perbeli jogvitára és helyesen értékelték a rendelkezésre álló bizonyítékokat a gépkocsi használójának megítélése körében.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /2/ bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt az abban foglalt indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.

A Legfelsőbb Bíróság a 2/2006. számú PJE határozatában rögzítette, hogy a parkolási díj, valamint pótdíj kötelmi követelés. A parkolás tényével keletkező szerződéses jogviszonyban, a Ptk. 198. §-ának /1/ bekezdéséből is következően, a parkolási díj mint ellenszolgáltatás megfizetésére a helyszínen a szerződő fél, vagyis a parkolási szolgáltatást ténylegesen igénybe vevő személy köteles. A jogegységi határozat idézett rendelkezéséből, illetve indokolásából az következik, hogy közterületen történő parkolás esetén olyan szolgáltatás nyújtása történik, amely által kétoldalú jogviszony jön létre. E jogviszony egyik oldalán az ezt a szolgáltatást igénybe vevő, a gépkocsit használó személy áll. A felperes a felülvizsgálati kérelmében is - többek között - azt vitatta, hogy e jogviszony másik oldalán álló fél nem ő, hanem az önkormányzat, ezért a Kúriának először ebben a kérdésben kellett állást foglalnia.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvénynek (Ötv.) a perbeli parkolási eseménykor hatályos 9. § (5) bekezdése taxatív módon határozza meg, hogy ki láthatja el a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom előtt nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken közúti járművel történő várakozási (parkolási) közszolgáltatást : a helyi

önkormányzat, vagy kizárólag ezen közszolgáltatási feladat ellátására alapított költségvetési szerv, kizárólagos önkormányzati tulajdonban álló, jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, vagy e gazdasági társaság 100%-os tulajdonában álló jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, illetve önkormányzati társulás külön törvényben szabályozottak szerint.

A perbeli jogvita eldöntésére irányadó, a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 9/D. § (3) bekezdése értelmében a járművek helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom előtt el nem zárt magánúton, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken történő várakozása a helyi önkormányzat, illetve az Ötv. 9. § (5) bekezdésben meghatározott szolgáltató és a várakozási terület igénybe vevője közötti polgári jogi jogviszony. A várakozási díj és a pótdíj megfizetéséért a jármű üzemeltetője felel.

E jogi szabályozásból egyértelműen következik, hogy a felperes tevékenysége nem korlátozódik a parkolási díjak és pótdíjak beszedésére, hanem parkolási közszolgáltatási feladatot is ellát, jogszabályi felhatalmazás alapján, átruházott jogkörben. A közterületen történő parkolásra lehetőséget nyújtva, közte és a gépjármű üzemeltetője között jön létre a jogviszony. A parkolás biztosítása ellenszolgáltatás fejében, azaz a parkolási díjból eredő bevétel szerzése - mint gazdasági cél - érdekében történik. Kívül álló harmadik személyek - így a fogyasztó - számára közömbös, hogy e bevételnek mi lesz a sorsa, azt a parkolást biztosító gazdasági társaság egyetlen tulajdonosa osztalékként megszerezve a maga céljaira hasznosítja, vagy a cégének további működésére fordítja.

A Kúria egyetért a másodfokú bírósággal abban, hogy a perbeli jogviszonyra az Fgytv. 1.§ /1/ bekezdése és a 2.§ a), b) g) l) pontjai alapján az Fgytv. hatálya kiterjed, így a parkolási szerződés teljesítésével (díjfizetéssel) kapcsolatos vita az Fgytv. 18. § /1/ bekezdése szerinti fogyasztói jogvitának minősül, melyre az alperes hatásköre kiterjed. A Kúria utal arra, hogy éppen ezen szolgáltatás sajátossága, a díj és a pótdíj fizetési kötelezettség jellemzően alacsony összege is azt indokolja, hogy az ezzel kapcsolatos viták ne a polgári peres eljárás keretei között, hanem lehetőség szerint az alperes által lefolytatott eljárásban rendeződjenek.

A felperes a parkolási szolgáltatást igénybe vevő személy beazonosíthatósága körében felülvizsgálati kérelmében - annak tartalma szerint - a bizonyítékok mérlegelését támadta. A Kúria utal arra, hogy a Pp. a polgári perek tekintetében alapvető szinten rögzíti a 3. § /5/ bekezdésében a szabad bizonyítás elvét, mely szerint a peres felek a rendelkezésükre álló bizonyítékokkal igazolhatják tényállításaik valóságát. Az egyes bizonyítékoknak nincs előre meghatározott értéke, vagy rangsora, minden bizonyíték annyit ér, amennyit a bíróság a Pp. 206. §-a alapján - meggyőződése szerint - annak tulajdonít. Bármilyen bizonyítékkal szemben van tehát lehetőség ellenbizonyításra. Jogegységi határozatban - annak absztrakt jellege miatt - a Pp. hivatkozott rendelkezései alapján nem lehetséges az egyes bizonyítási eszközök bizonyító erejének meghatározása, azt csak és kizárólag a konkrét peres eljárásokban egyedileg lehet mérlegelni.

A Kúria álláspontja szerint az eljáró bíróságok helyesen, jogszabálysértés nélkül, a Pp. 206. § /1/ bekezdésének megfelelően értékelték a rendelkezésükre álló bizonyítékokat: a panaszos által benyújtott hatósági bizonyítvány megfelelő és elégséges módon

igazolta, hogy a vitatott parkolás időpontjában a gépjármű üzembentartója nem a panaszos volt.

Mindezekre figyelemmel a Kúria nem találta megállapíthatónak a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabálysértéseket, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján - figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § /3/ és /5/ bekezdéseire illetve 4/A.§- ára - kötelezte az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megfizetésére.

Budapest, 2013. december 17.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, dr. Osztovits András sk. előadó-bíró, dr. Vezekényi Ursula sk. bíró